

nepravdivé zprávy o žalobcích obsažené v letáku a zdržovati se rozšiřování neb dalšího vytištění letáku toho. Nižší soudy žalobě nevyhověly, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů. Trestní žalobou domáhali se nynější žalobci odsouzení žalovaných pro přečin podle § 488 tr. zák., avšak před zahájením trestního přelíčení dne 15. ledna 1932 prohlásili, že berou žalobu zpět. Bylo prokázáno, že žalobci výslovně upustili od uveřejnění odvolání a místo tohoto nároku požadovali příspěvek na dobročinný účel. Tímto vzdáním se nároku na veřejné odvolání urážky zanikl žalobcům nárok tento vůbec, byť se ho byli mohli domáhati jednak cestou trestní, jednak cestou civilní. Jest lhostejno při tom, zda tehdejší právní zástupce žalobců měl plnou moc pouze pro trestní řízení, neboť upustili-li žalobci od nároku na uveřejnění odvolání v trestní věci, nemohou se samostatnou žalobou pořadem práva domáhati téhož nároku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy posoudily žalobní nárok na odvolání nepravdivých zpráv o žalobcích obsažených v příslušném letáku správně. Nárok na odvolání urážlivého, pokud se týče žalobce poškozujícího projevu jest jenom jeden. Když tedy nižší soudy vzaly za zjištěno, že se žalobcové smírem uzavřeným se žalovaným vzdali nároku na odvolání, nejsou oprávněni domáhati se ho žalobou podle § 1330 obč. zák., i když se ono vzdání stalo během řízení trestního. Pokud jde o další žalobní nárok, aby žalovaní byli uznáni povinnými zdržovati se rozšiřování nebo dalšího vytištění onoho letáku, nelze nárok ten z § 1330 obč. zák., jehož se žalobcové v té příčině dovolávají, dovoditi (rozh. čís. 11.916, 13.318 sb. n. s.).

Čís. 14129.

Ustanovení § 189 odst. 2 cís. patentu z roku 1854 upravuje jen formální postup při zhotovování písemné smlouvy uzavřené jménem nezletilce, neřeší však otázku hmotného práva, zda smlouva vyžaduje schválení soudu. Otázku tu jest řešiti s hlediska § 233 obč. zák. Pokud pojišťovací smlouva uzavřená otcem jménem nezletilého dítěte vyžaduje soudního schválení?

(Rozh. ze dne 31. ledna 1935, Rv I 435/33.)

Žalobkyni byla vloupáním do jejích obchodních místností a odcizením zboží tam uloženého způsobena škoda 19.360 Kč. Žalobou domáhá se na žalované pojišťovně náhrady této škody, ježto nastal pojistný případ. Nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů: Nelze mluvit o nedostatku aktivní legitimace u žalobkyně, jež podala žalobu svým jménem, ač byla a jest nezletilá; tento nedostatek byl totiž napraven předložením usnesení okresního soudu, kterým bylo otcí žalobkyně dáno zmocnění k vedení sporu a je také vykázáno zmocnění právního zástupce tímto otcovským opatrovníkem F. H. Žalobkyně je podle toho aktivně legitimována ke

sporu, když jde o její nárok a spor za ni vede otcovský její opatrovník se schválením opatrovnického soudu; stanovisko prvního soudu, že žalobkyně není aktivně legitimována, není tedy správné, nedostatek zákonného zastoupení ve sporu pak byl napraven (§ 6 c. ř. s.). První soud dále prohlásil pojišťovací smlouvu za neplatnou podle § 189 nesp. ř., ježto smlouvu tu vyjednal F. H. sám, podepsal jen jméno žalobkyně bez udání její nezletilosti a smlouva ta nebyla schválena opatrovnickým soudem. Odvolání k tomu dovozuje, že udělením konsensu k žalobě opatrovnický soud schválil smlouvu jménem nezletilé žalobkyně. Tento úsudek není z onoho usnesení soudu opodstatněn; opatrovnický soud se o schválení smlouvy pojišťovací nevyslovil a proto nelze z usnesení toho dovozovati více, než jím bylo vysloveno, totiž, že se dává zmocnění a příkaz k vedení sporu se žalovanou stranou o náhradu 19.360 Kč s přísl. Z toho jde, že smlouva ta nebyla a není schválena opatrovnickým soudem, ač § 189 nesp. ř. nařizuje soudní schválení všech písemných smluv jménem nezletilců. Kromě toho uzavření pojišťovací smlouvy na 10 let proti škodám z krádeží vloupáním vzešlých za zaplacení dosti značné prémie pojišťovací (podle pojistky 275 Kč 30 h ročně) nepatří k obyčejným úkonům řádného hospodaření, nýbrž je to důležité opatření, které vyžaduje k platnosti soudního schválení podle § 233 obč. zák. Žalující strana sama uvedla, že nebyla smlouva předložena ke schválení opatrovnickému soudu. Odvolání nevytýká, že otázka platnosti smlouvy pro nedostatek soudního schválení neměla by se probírat, nýbrž dovozuje, že takové schválení dáno bylo oním konsensem k žalobě, ale tomu tak není a pro nedostatek schválení toho je smlouva ta neplatná. O předpis § 865 obč. zák. tu nejde, když nezletilá sama nejednala.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky nižších soudů a prvému soudu uložil nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Nehledíc k tomu, že předpisy nesporného řízení upravují způsob řízení jen po stránce formální, neustanovuje § 189, odstavec druhý cís. patentu z roku 1854, že každá písemná smlouva uzavřená jménem nezletilce musí býti poručenským neb opatrovnickým soudem schválena, by byla závazná, nýbrž praví jen, že osnovu písemné smlouvy má soudce zhotoviti sám, je-li poručník neznalý právních jednání. Jde tedy jen o formální postup při zhotovování písemných smluv. Zda smlouva vyžaduje soudního schválení, by se stala závaznou, jest otázkou hmotného práva. Jest ji řešiti s hlediska § 233 obč. zák., podle něhož netřeba schválení právních jednání, jež nejsou zvláště důležitá a jež patří k řádnému hospodaření. Tyto pojmy zákon nevymezuje, nýbrž uvádí jen příkladmo určitá právní jednání, jež jest považovati za důležitější a z mezí řádného hospodaření vybočující. Nelze ovšem stanoviti povšechné pravidlo, kdy tomu tak jest, a nelze ani vysloviti, že každá pojišťovací smlouva jest závazná bez soudního schválení, nýbrž jest řešiti otázku podle okolností případu samostatně srovnáním, zda právní jednání, o něž právě jde, jest co do důležitosti a s hlediska řádného hospodaření rovnocenné oněm příkladmo uvedeným právním jednáním.

Tato právní jednání předpokládají základní změnu v zachování, uložení a v nakládání se jměním nezletilce, (vzdání se nebo bezpodmínečné přijetí dědictví, prodej svěřených statků, pacht, výpověď zákoným způsobem zajištěného kapitálu, odstup pohledávky, smír ve sporu, započítí, pokračování nebo vzdání se továrního, obchodního nebo živnostenského podniku).

Tohoto předpokladu v souzeném případě není, ana pojišťovací smlouva se vůbec nedotýká základního jmění nezletilé žalobkyně, naopak slouží k zabezpečení majetku proti krádeži a vloupání a odpovídá povinné péči poctivého a pilného otce rodiny, jež jest uložena §§ 228, 282, 149 obč. zák. i správci jmění nezletilcova. Nelze také pochybovati, že za nynější doby při tak rozvětvené a všeobecně za prospěšné uznávané a bezpečné činnosti pojišťovacích ústavů jest pojištění majetku proti různým možným škodám úkonem řádné správy majetku (§§ 1029, 1009 obč. zák.) a řádného hospodaření, pokud nezatěžuje nepřiměřeně nezletilého pojistníka. V souzeném případě neukládá pojišťovací smlouva nezletilé žalobkyni nepřiměřené břemeno, když roční premie činí 275 Kč 30 h (pro pozdější léta 217 Kč 30 h) a smlouva jest uzavřena na 10 let. Premie není o sobě ani vzhledem k své výši tíživým závazkem pro žalobkyni, nehledíc ani k tomu, že část premie připadá i na druhého pojistníka E. M. Ani desetiletá doba smluvní nepřesahuje meze řádné správy a řádného hospodaření, ano jest všeobecně známo, že délka doby má v zápětí snížení premie a tudíž úsporu nákladů, a odpadne-li zájem na pojištění vzdáním se obchodní živnosti před vypršením smluvní doby, má žalobkyně oporu v § 63, 72 (§ 167 čís. 24) zákona čís. 501/17 ř. z. Jest proto pojišťovací smlouva v souzeném případě závaznou pro obě strany, aniž třeba se zabývati ostatními vývody dovolacími.

Poněvadž však nižší soudy, vycházejíce z jiného právního názoru, se nezabývaly s ostatním přednesem žalobkyně a s ostatními námitkami žalované strany, bylo rozsudky obou nižších soudů podle §§ 496 čís. 3, 513, a 510 c. ř. s. zrušiti a věc vrátiti k dalšímu jednání a rozhodnutí procesnímu soudu.

Čís. 14130.

Platným titulem k nabytí držby a vlastnictví není listina o sobě, nýbrž právní jednání listinou tou vyjádřené.

Nebyl-li podle souhlasné vůle stran pozemek předmětem kupu, a vůle stran byla v listině jen nesprávně vyjádřena, stává se »kupitel« pozemku jen jeho knihovním držitelem a vlastník pozemku může proti němu zakročit žalobou podle § 372 obč. zák.

Poněvadž nešlo u smluvníků o omyl v předmětu, nepřichází v úvahu ustanovení § 871 obč. zák., ani § 1487 obč. zák.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1935, Rv I 483/33.)

Žalobě se žalobním žádáním, že žalovaná pozůstalost po Františku V. je povinna vydati žalobcům Václavu M. a Aloisii M. pozemek čís.